

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографски)

на

XIII^{то} обикновено Народно събрание

Четвърта редовна сесия.

XXXI заседание, сряда, 29 ноемврий 1906 г.

(Открито отъ прѣдсѣдателя г. Д-ръ П. Гудевъ, въ 2 ч. и 40 м. слѣдъ пладне.)

Прѣдсѣдательтъ: (Звъни) Ще се прочете списъкътъ на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Моля секретаря г. Д-ръ Момчиловъ да го прочете.

Секретарь Д-ръ И. Момчиловъ: (Прочита списъка. Отсъствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: А. Антоновъ, А. Арсениевъ, Х. Балабановъ, Т. Божиновъ, Д-ръ С. Възвъзовъ, А. Вълчевъ, И. Гершовъ, С. Гиговъ, Х. Гидиковъ, Д-ръ С. Даневъ, Л. Дановъ, С. Дацовъ, Т. Дундаковъ, Г. Згуревъ, К. Илиевъ, Ю. Йоновъ, С. Касабовъ, П. Кескиевъ, П. Козаровъ, В. Кознички, Ц. Крачуновъ, М. Кривошиповъ, А. Крушковъ, Х. Луковъ, А. Маринковъ, М. Марковъ, М. Месудовъ, М. Милевъ, х. Неджибъбей, Д. Ненковъ, С. Пасаровъ, Р. Петровъ, Тони Петровъ, Р. Поповъ, К. Ранковъ, П. Савовъ, О. Салибейовъ, С. Салимовъ, Х. Сапунджиевъ, С. Сарийски, Е. Славовски, Д-ръ П. Табурновъ, А. Хамзовъ, Ю. Цоневъ, Ю. Чакъровъ, Т. Шипковъ, Г. Шойлевъ, В. Шоповъ, Д. Щеревъ и С. Юсенинъ-бейовъ.)

Прѣдсѣдательтъ: Отъ 189 души народни прѣдставители пристѣствуватъ 139; има, слѣдователно, законното число, затова обявявамъ заседанието открито.

Прѣди да пристѣпимъ къмъ разглеждане на дневния редъ, има да съобщя на Народното събрание, че бюрото е разрѣшило отпускъ на слѣдующитѣ народни прѣдставители: на Старозагорския г. М. Милевъ — 7 дена, на Борисовградския г. П. Ивановъ — 4 дена, на Варненския г. Р. Узунковъ — 10 дена и на Старозагорския г. Х. Гидиковъ — 5 дена.

Има да съобщя още, че е постѣпило въ бюрото на Събранието едно отношение отъ Военното мини-

стерство подъ № 3.896 отъ 27 того, съ което прѣпраща единъ законопроектъ за измѣнение чл. 78 отъ закона за устройството на въоръженитѣ сили въ Българското Княжество.

Постѣпило е друго едно отношение подъ № 29.507 отъ 27 того отъ Министерството на финанситѣ съ прѣдложение: да се освободятъ отъ мито, общински налогъ и статистическо право, внесенитѣ отъ Софийското градско общинско управление 424 броя водопроводни трѣби.

Отношение, подъ № 4.365 отъ 28 того, е постѣпило отъ Министерството на вътрѣшнитѣ работи, съ което прѣпраща законопроектъ за разпрѣдѣление околитѣ на избирателни околии и секции.

Постѣпило е сѣщо така едно прѣдложение отъ Балчишкия народенъ прѣдставитель г. Г. Пасаровъ, подписано отъ нужното число народни прѣдставители, за измѣнение чл. 1222 ал. 4 отъ гражданското сѣдопроизводство.

Всичкитѣ тѣзи прѣдложения ще се разладатъ на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се турятъ на дневенъ редъ, когато рѣши Събранието.

Ще пристѣпимъ къмъ разглеждане дневния редъ. На първо мѣсто имаме трето четене на законопроекта за Българския търговско-промишленъ музей.

Моля докладчика г. Фичевъ да го прочете.

Докладчикъ Г. Фичевъ: (Чете)

„Законъ

за Българския търговско-промишленъ музей.

Чл. 1. При Министерството на търговията и земледѣлието въ София се открива Български търговско-промишленъ музей, който, споредъ нуж-

дата, открива самъ, или съ участието на търговскиятъ камари, клонове въ останалитъ градове на страната и въ странство.

Чл. 2. Цѣльта на Музея е, отъ една страна, да съдѣйствува за откриването на вътрѣшни и външни пазари за българскитъ произведения, отъ друга да спомага и насърчава развитието и подобренieto на индустрията и занаятитъ въ страната, както и да събира и излага подробни данни и графически таблици за социалното положение на разнитъ производителни класи въ страната.

Чл. 3. За постигането на тази си цѣль Музеятъ върши:

а) събира, урежда и поддържа постоянни изложени отъ колекции на всичкитъ мѣстни земледѣлчески, индустриални и занаятчийски произведения, които сѣ прѣдметъ на вътрѣшната и външна търговия на България, както и образци отъ чуждестраннитъ стоки, вносими въ България, които ще служатъ за модели на мѣстнитъ производители;

б) образцитъ отъ вноснитъ и износни стоки се донасятъ (чрѣзъ митницитъ) на Музея безплатно отъ търговцитъ;

в) дѣйствува за сближението на продавачитъ съ купувачитъ, върши търговски операции за смѣтка на мѣстнитъ търговци, индустриалци и занаятчи, когато се касае за стоки, произведени въ България, недостатъчно познати въ пазаря;

г) държи въ течение мѣстнитъ земледѣлци, индустриалци и занаятчи за обичайтъ въ разнитъ страни по отношение качеството, формата, опаковката и други на стокитъ, като при това имъ показва и при какви условия тия стоки могатъ да си извоюватъ мѣсто на тѣзи пазари;

д) събира и излага материали, които служатъ за опаковка на разни стоки, а сѣщо и образци отъ готови опаковки, споредъ стокитъ, за които се прѣд-назначаватъ;

е) дава безплатно на българскитъ производители и търговци всички свѣдѣния по търговията, индустрията, земледѣлието, търговскитъ договори и митнишкитъ и желѣзнопѣтни тарифи въ страната и въ странство;

ж) урежда специални изложби вътрѣ въ страната, както и по случай на панаири, за да създава реклама на мѣстното производство;

з) взема участие съ вѣкои колекции отъ мѣстни произведения, които иматъ значение въ международната търговия, въ чуждестранни изложения;

и) издава адресни книги за мѣстни и иностранны фирми, разни албуми съ образци отъ технически подобрения на производствата и съставя общи цѣноразписи и каталози на мѣстнитъ производители;

к) дава гласностъ за всички нови произведения и изобрѣтения въ страната и въ странство и води регистритъ за търговско-индустриалнитъ марки;

л) поддържа библиотека съ книги, списания, вѣстници, статистически издания и други спомагателни книги по търговията, индустрията и занаятитъ;

м) издава бюлетинъ за реклами на мѣстното производство и за даване разни практически свѣдѣния по търговията, индустрията и занаятитъ въ странство и въ страната, когато се окаже нужда.

Забѣлѣжка. Въ тоя бюлетинъ ще се публикуватъ и рапортитъ на агентствата, отъ търговски и економически характеръ, за държавитъ, при които сѣ тѣ акредитирани.

н) при поискване, събира и дава свѣдѣния за солидността и кредитоспособността на мѣстнитъ и иностраннытъ търговски, индустриални и занаятчийски фирми.

Чл. 4. Събранитъ отъ Музея колекции отъ образци и стоки се излагатъ въ общи витрини. Ако нѣкой производителъ желае да има отдѣлна витрина за произведенията си, той заплаща стойността ѝ.

Чл. 5. За ангажираното мѣсто въ Музея изложителитъ на произведенията плащатъ такси, на които размѣрътъ се опрѣдѣля въ правилника по прилагането на настоящия законъ.

Отъ тая такса се освобождаватъ произведенията на домашната индустрия и занаятчиитъ.

Чл. 6. Колекциитъ на Музея се подновяватъ и подпѣлватъ всѣка година съ цѣль да може да се даде всѣки часъ една точна картина за производството и търговията на страната, а когато е нужно — и въ течението на годината.

Чл. 7. Музеятъ посрѣдничу между търговци и всички мѣстни производители, а сѣщо и иностранны, които фабрикуватъ първитъ материали и машини, необходими за мѣстната индустрия, занаяти и земледѣлие.

Чл. 8. Музеятъ може да откупува и да продава за своя смѣтка разни, още непопуляризирани, мѣстни произведения, отъ домашната индустрия и занаятитъ; но тѣзи стоки ще се продаватъ по начинъ да не се прави незаконна конкуренция на други търговци, които биха ги въвели въ продажба.

Чл. 9. За насърчение и подпомагане на дребнитъ производители Музеятъ отнуща аванси срѣшу депозирани стоки въ размѣръ отъ 20 до 80% отъ стойността имъ, които аванси се погасяватъ постепенно отъ продажбата на депозираниитъ стоки.

За посрѣщане на тия аванси открива се при Българската земледѣлческа банка кредитъ на Музея отъ 50.000 л., подъ гаранция на държавата.

Споредъ нуждата, тоя кредитъ може, по рѣшение на Министерския съвѣтъ, да се увеличи.

Чл. 10. За всички услуги Музеятъ събира, освѣнъ слѣдующитъ се разности, една комисиона отъ 2 до 10%, споредъ стокитъ и сумата, на която възлизатъ.

Размѣрътъ на комисионата, която производителитъ плащатъ на Музея, се опрѣдѣля споредъ общоприетитъ търговски обичаи.

Чл. 11. Въ всичкитъ градове въ страната и въ по-главнитъ въ странство Музеятъ може да има свои кореспонденти, а тамъ, къдѣто нуждата го изисква, може да назначава и свои прѣдставители, възнаграждението на които ще се изплаща отъ комисионитъ, които той получава.

Чл. 12. Музеятъ кореспондира направо съ Българскитѣ дипломатически и търговски агентства въ странство.

Чл. 13. Търговско-индустриалнитѣ камари, Дирекцията на българскитѣ държавни желѣзници, Българското параводно дружество, Дирекцията на статистиката и всички други държавни и общински учрѣждения сж длѣжни да даватъ на Музея, въ кръга на възможността, всичкитѣ нему нужни свѣдѣния.

Чл. 14. При всички Български дипломатически и търговски агентства въ странство Музеятъ урежда постоянни изложби отъ тѣзи мѣстни произведения, които иматъ търговско значение за страната, дѣто се излагатъ. Въпроснитѣ изложби се завеждатъ отъ чиновници при агентствата.

Чл. 15. Музеятъ има отдѣлно книговодство и архива, които се водятъ по търговски редъ.

Чл. 16. Музеятъ, за текущи изплащания, не може да държи повече отъ 1.500 л. въ касата, а всички прѣвишаващи тази норма суми се внасятъ — въ Българската народна банка, или въ Българската земеделѣтска банка — на текуща смѣтка.

Чл. 17. Слѣдъ приключването на смѣткитѣ, на 31 декемврий всѣка година, раздава се на служащитѣ при Музея 20% отъ чистата печалба, а останалитѣ 80% се капитализиратъ за образуване фондъ за цѣлитѣ му. Тѣ могатъ, въ случай на нужда, да послужатъ за изплащане загуби на Музея.

Чл. 18. На края на всѣки мѣсець Музеятъ прѣдставява на Министра на търговията и земеделѣтието мѣсечния си балансъ и го обнародва въ „Държавенъ вѣстникъ“, а слѣдъ изтичането на годината — годишенъ отчетъ за дѣйността си, не по-късно отъ 1 мартъ на слѣдующата година.

Чл. 19. Годишниятъ отчетъ на Музея, веднага слѣдъ напечатването му въ „Държавенъ вѣстникъ“, се прѣдава за провѣрка на една тричленна комисия, назначена отъ Министра на търговията и земеделѣтието. Въ комисията влиза и единъ финансовъ инспекторъ.

Чл. 20. Бюджетнитѣ разходи на Музея се съставляватъ, вотиратъ, разходватъ, контролиратъ и оправдаватъ по приетия редъ за държавнитѣ разходи.

Чл. 21. Персоналтѣ на Музея се състои отъ: директоръ, счетоводител-касиеръ и нужното число информатори, книговодители, пѣтующи агенти, продавачи и служащи.

Чл. 22. За прилагането на настоящия законъ ще се изработи особенъ правилникъ, одобренъ отъ Министерския съвѣтъ и утвърденъ съ височайши указъ.

Въ сѣщия правилникъ се опрѣдѣля кои отъ чиновницитѣ при Музея даватъ гаранция за службата си, както и размѣрѣтъ на тия гаранции.

Прѣдсѣдательтъ: Който приема изцѣло прочетения законопроектъ за Българския търговско-промишленъ музей да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Ще пристѣпимъ къмъ разглеждане слѣдующата точка отъ дневния редъ: трето четене законопроекта за контрола на златни и сребърни прѣдмети и на търговията съ тѣхъ.

Моля докладчика г. Фичевъ да го прочете.

Докладчикъ Г. Фичевъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за контрола на златни и сребърни прѣдмети и на търговията съ тѣхъ.

Глава I.

Общи положения.

Чл. 1. Всички златни и сребърни издѣлия, изработени вътрѣ въ страната, или внесени отъ странство, подлежатъ на прѣглеждане и маркиране съ цѣлъ да се опрѣдѣли титърѣтъ имъ, сир. чистото имъ съдържание на златото или среброто.

Ще се прѣглеждатъ и маркиратъ още: всички отъ злато и сребро юлчета, прѣчки, листове, отпадъци, телъ и изработени отъ него издѣлия и пр., прѣдзначени за продажба.

Чл. 2. Освобождаватъ се отъ това прѣглеждане и маркиране ония златни и сребърни прѣдмети:

а) които сж прѣдзначени за Княжеското съмейство;

б) които сж адресирани до чуждестраннитѣ прѣдставители въ страната;

в) които служатъ като потребност на пѣтницитѣ;

г) изпратенитѣ декорации отъ чуждестранни държави;

д) хирургически, физически, математически и други научни инструменти, а така сжщо и тѣхната гарнитура;

е) медали за споменъ, отливани въ държавни ателиета; и

ж) прѣдмети отъ много малко тегло: златни — до 2 грама и сребърни — до 3 грама.

Чл. 3. Титърѣтъ или чистото съдържание на златото или среброто се означава въ хилядни части по тегло, както слѣдва:

а) за златни прѣдмети:

1) 920 хилядни ($\frac{920}{1000} = 22$ карата)

2) 840 „ ($\frac{840}{1000} = 20$ „

3) 750 „ ($\frac{750}{1000} = 18$ „

4) 583 „ ($\frac{583}{1000} = 14$ „

5) 500 „ ($\frac{500}{1000} = 12$ „

6) 330 „ ($\frac{330}{1000} = 8$ „

б) за сребърни прѣдмети:

1) 950 хилядни ($\frac{950}{1000}$).

2) 900 „ ($\frac{900}{1000}$).

3) 850 „ ($\frac{850}{1000}$).

4) 750 „ ($\frac{750}{1000}$).

5) 500 „ ($\frac{500}{1000}$).

Чл. 4. Ония прѣдмети, които не покажатъ единъ отъ горѣ изброенитѣ титри, обаче и не сж съ титъръ по-доленъ отъ минималния по закона, се маркиратъ съ по-доленъ законенъ титъръ.

Позлатени или обвити съ тънъкъ златенъ листъ (плакирани) прѣдмети отъ сребро, се маркиратъ като сребърни.

Чл. 5. Допустима е при всѣки титъръ една търпимостъ (tolérance): за златнитѣ — до 20 на хилядата, а за сребърнитѣ — до 30 на хилядата.

Чл. 6. Всички златни и сребърни прѣдмети се маркиратъ съ три отдѣлни знака: съ знака на фабриканта, съ знака, който показва титра на метала, и съ тоя на контролната държавна служба.

Забѣлѣжка. Дребни златни и сребърни прѣдмети, тель и др., които не може да се маркиратъ, се plombиратъ.

Чл. 7. Ония, които само продаватъ златни и сребърни прѣдмети, а не ги фабрикуватъ, се освобождаватъ отъ задължението да иматъ свой собственъ знакъ; продаванитѣ отъ тѣхъ прѣдмети се маркиратъ само съ знака, който показва съответствующия титъръ, и съ тоя на контролната служба.

Чл. 8. Златни или сребърни прѣдмети, които сж съставени отъ нѣколко части, не могатъ да бѣдатъ нито изцѣло, нито въ отдѣлнитѣ си части съ титъръ по-доленъ отъ показания съ марката.

Чл. 9. Веществото, което служи за спояване на златни или сребърни прѣдмети, трѣбва въ състава си да съдържа поне половината отъ титра на скѣпия металъ; то не бива да се употребява въ по-голямо количество, отколкото е нужно за спояването.

Чл. 10. Сплавътъ за златни прѣдмети трѣбва да бѣде или отъ злато и сребро, или отъ злато и мѣдъ, или отъ злато, сребро и мѣдъ. За сребърнитѣ прѣдмети сплавътъ трѣбва да бѣде само отъ сребро и мѣдъ.

Чл. 11. Знаковетѣ, съ които се маркиратъ златнитѣ и сребърни прѣдмети, трѣбва да бѣдатъ такива и поставени на такова мѣсто, щото да не накръняватъ изгледа на прѣдмета.

Чл. 12. Всѣки златенъ или сребренъ прѣдметъ, изработенъ вжтрѣ въ страната, прѣди да бѣде изложенъ въ витрина, или записанъ въ регистъръ, или пуснатъ въ продажба, трѣбва да се прѣдстави за прѣглеждане и маркиране въ Бюрото или въ нѣкой отъ клоноветѣ му.

Чл. 13. Прѣдставянето на прѣдметитѣ за маркиране става или лично, или чрѣзъ опълномощено лице, или чрѣзъ прѣпорѣчена по пощата посылка. Заедно съ прѣдставянето на прѣдметитѣ трѣбва да се внася и припадающата се такса.

Чл. 14. Прѣдметитѣ се прѣгледватъ и маркиратъ по реда на постѣживането имъ. Тѣ се възвръщатъ на стопанитѣ имъ най-късно въ 24 часа отъ постѣживането имъ.

Чл. 15. Прѣдметитѣ, за които се докаже, че иматъ законенъ титъръ, се маркиратъ; ония, обаче, които не отговарятъ и на най-низкия титъръ, прѣдвиденъ въ закона, се разсичатъ и възвръщатъ на притежателя имъ.

Чл. 16. Златни или сребърни прѣдмети, произхождащи отъ странство, се внасятъ въ страната само

чрѣзъ ония митници, дѣто се намиратъ контролни учрѣждения, за да бѣдатъ тукъ прѣгледани и маркирани.

Чл. 17. Внесени отъ странство златни и сребърни прѣдмети, които не отговарятъ и на най-низкия по закона титъръ, не се пуцатъ въ страната. Въ такъвъ случай събраното мито се възвръща.

Чл. 18. Ако контролното лице се осъмни, че нѣкой отъ деклариранитѣ за златни или сребърни прѣдмети съдържа вжтрѣ мѣдъ, желѣзо или други обикновени метали и сплави, то може да го разрѣже въ присѣствието на притежателя или на опълномощеното отъ него лице.

Въ такъвъ случай, ако се констатира закононарушение, притежателятъ се наказва по чл. 38 отъ тоя законъ; въ обратенъ случай, хазната ще му плати веднага обезщетение, равно на стойността на прѣдмета.

Глава II.

Контролна служба.

Чл. 19. При Министерството на търговията и земледѣлието се устроява Бюро за контрола на златни и сребърни прѣдмети, което има задача да провѣрива и маркира златнитѣ и сребърни прѣдмети, прѣди да се пуцатъ въ продажба.

Службениятъ персоналъ на Бюрото състои отъ единъ директоръ и нужното число провѣрително-контрольори.

Чл. 20. Министерството на търговията и земледѣлието отваря клонове на това Бюро въ градоветѣ, дѣто се окаже нужда.

Забѣлѣжка. До създаването на специалисти и уреждането на Бюрото и клоноветѣ му, службата може да бѣде възложена на митницитѣ и на клоноветѣ на Земледѣлческата банка, които могатъ да си служатъ съ вѣщи лица.

Чл. 21. Директорътъ на Бюрото, началницитѣ при клоноветѣ и контрольоритѣ трѣбва да иматъ техническо образование.

Тия послѣднитѣ се приематъ на служба само слѣдъ като се подложатъ на изпитъ, който ще се опрѣдѣли съ специална наредба.

Забѣлѣжка. До създаването на специалисти, службитѣ на директоръ и началници на клоноветѣ може да бѣдатъ повърени на чужденци специалисти безъ изпитъ.

Чл. 22. Чиновницитѣ при Бюрото и клоноветѣ, прѣди да постѣнятъ въ служба, даватъ клетва за добросвѣстното ѣ изпълнение.

Чл. 23. При Бюрото и клоноветѣ се уреждатъ лаборатории, съответствующи на цѣльта.

Чл. 24. Обязаноститѣ на Бюрото и клоноветѣ му сж:

а) да изпитватъ и маркиратъ всички мѣстни и външни златни и сребърни прѣдмети;

б) да събиратъ прѣдвиденитѣ въ закона такси за изпитването и маркирането и да ги внасятъ на приходъ въ хазната;

в) да инспектиратъ ателиетата и магазинитѣ, въ които се изработватъ и продаватъ златни и сре-

бърни прѣдмети, всѣкога, когато намиратъ за нужно или се даде за това поводъ.

Забѣлѣжка. Освѣнъ чиновницитѣ отъ контролната служба, това инспектиране могатъ да изврѣшватъ и административнитѣ и митническитѣ власти.

Чл. 25. Въ обязаноститѣ на Бюрото влиза и тая да провѣрява, въ случай на оспорване, дѣйствието на клоноветѣ по отношение на изпитването и маркирането на прѣдметитѣ.

Чл. 26. Запрѣтвя се на чиновницитѣ и служащитѣ при Бюрото и клоноветѣ му да фабрикуватъ паквито и да било златни или сребърни прѣдмети, или да търгуватъ съ тѣхъ, сами или подъ чуждо име.

Глава III.

Т а к с и.

Чл. 27. За изпитване и маркиране на златни и сребърни прѣдмети се събиратъ слѣдующитѣ такси:

а) за златни издѣлия по 10 л.	на хектограмъ
б) за сребърни " " 1 " "	" "
в) за златни часовници по 4 " "	единъ
г) за сребърни " " 1 " "	" "
д) за кюлче отъ злато " 1 " "	хектограмъ
е) за кюлче отъ сребро " 0.40 л. "	" "

Забѣлѣжка. Златни и сребърни кюлчета, снабдени съ контролна марка отъ друга държава, която марка, по рѣшението на Министра на търговията и земледѣлието, слѣдва да се признава, се пропусчатъ безъ всѣкаква такса.

Чл. 28. За изнесени въ странство мѣстни златни и сребърни прѣдмети се взврѣща половината отъ събраната такса.

Чл. 29. Такситѣ се събиратъ и въ случай на повторено за провѣрка опитване, послѣдвало по искането на заинтересувания притежателъ на прѣдметитѣ, ако провѣрката даде сѣщия констатиранъ резултатъ (чл. 38).

Глава IV.

Фабриканти и търговци на златни и сребърни прѣдмети.

Чл. 30. Забранено е да се изработватъ, внасятъ и продаватъ за златни или сребърни ония прѣдмети, които иматъ титъръ по-доленъ отъ най-низкия, прѣдвиденъ въ закона, или които сѣ само позлатени, посребрени или плакирани.

Чл. 31. Златни и сребърни прѣдмети отъ законенъ титъръ трѣбва да бѣжатъ изложени въ специални витрини или прѣградени части отъ витрини въ магазинитѣ и въ ателиетата, на които витрини или прѣградени части да има ясночетливи надписи: „злато“, „сребро“.

Ония прѣдмети, които не сѣ отъ законенъ титъръ и ония, които сѣ отъ други метали или сплави, трѣбва да се излагатъ въ отдѣлни витрини или прѣградени части отъ витрини съ надписъ: „имитация“.

Чл. 32. Ако въ врѣме на контролъ се установи, че между златни и сребърни прѣдмети се намратъ и имитирани, тии послѣднитѣ се конфискуватъ.

Чл. 33. Ония, които изработватъ, продаватъ и излагатъ за продажъ златни или сребърни прѣдмети, сѣ длѣжни да извѣстятъ за това надлежното контролно учрѣждение, като му укажатъ, дѣ се намира ателието или магазинчѣтѣ. Това увѣдомление трѣбва да става прѣди да се почне изработването или продажбата.

Всѣко послѣдующе промѣнение на ателието или на магазинчѣтѣ трѣбва да се съобщи въ 15-дневенъ срокъ.

Чл. 34. Всѣки продавачъ е длѣженъ да издава на купувача за продаденъ златенъ или сребрени прѣдметъ, въ стойностъ отъ 40 л. и нагорѣ, смѣтка, която да съдържа вѣрно указание:

- а) за името на продавача и точното означение на магазина или ателието;
- б) описание на прѣдмета, да-ли е златенъ или сребрени;
- в) тигра и тежината; и
- г) подписа на продавача.

Чл. 35. Фабриканти, занаятчии и търговци за златни и сребърни прѣдмети сѣ отговорни и за дѣлата на своитѣ агенти и прѣдставители.

Чл. 36. Всички ония, които продаватъ златни и сребърни прѣдмети по панаири и пазари и на разносъ по градове и села, сѣ длѣжни, прѣди да започнатъ продажбата, да заявятъ въ надлежното окръжно или околийско управление какъвъ родъ прѣдмети ще продаватъ.

Чл. 37. Всѣки фабрикантъ и всѣки търговецъ на златни и сребърни прѣдмети е длѣженъ да води регистъръ, прѣброенъ, прошнурованъ и подпечатанъ отъ надлежната административна власть, въ който да вписва подробно всички изработени, купени и продадени издѣлия, съ означение на вида, числото, тежината и титра имъ.

Чл. 38. Ако стопанчѣтѣ на нѣкой прѣдметъ остане недоволенъ отъ резултата на опитването и опрѣдѣлянето титра на прѣдмета, той има право да иска повторно опитване, а именно: ако опитчѣтѣ е станалъ въ нѣкой клопъ — въ Бюрото, а ако опитчѣтѣ е станалъ въ самото Бюро — пакъ въ него, но въ присѣтствието на единъ химикъ отъ негова страна.

Глава V.

Наказанія.

Чл. 39. Тѣзи, които подправятъ, заличатъ или промѣнятъ, по какъвто и да било начинъ, официалния знакъ за маркиране, и тии, които изработватъ, внасятъ и продаватъ, за златни и сребърни, прѣдмети съ титъръ по-доленъ отъ най-низкия, прѣдвиденъ въ закона, или които сѣ само позлатени, посребрени или плакирани, или които вѣтрѣ съдържатъ нѣкой обикновенъ металъ или друго вещество — се наказватъ споредъ чл. 307 отъ наказателния законъ.

Ако нарушителчѣтѣ е длѣжно лице, уволнява се отъ служба и се прѣдава въ сѣдъ за наказание, което влѣче съ себе и лишението отъ граждански права.

Чл. 40. Тъзи, които продаватъ или излагатъ златни и сребърни прѣдмети немаркирани, съгласно наредбитѣ на тоя законъ; тия, които въ витринитѣ за златни и сребърни прѣдмети държатъ и имитирани (чл. 31); тия, които продаватъ златни и сребърни прѣдмети по панаири и пазари и на разносъ по градове и села безъ увѣдомление на административната власть; тия, които не допускатъ или прѣпятствуватъ на инспектирането заведеніята имъ: наказватъ се съ глоба отъ 30 до 1,000 л.

Въ случай на повторено нарушение, глобата се удвоява.

Чл. 41. За нарушения на закона по чл. чл. 33, 34 и 37, нарушителтъ се наказва съ глоба равна на годишния му данѣкъ за занятие въ двоенъ размѣръ.

Чл. 42. Който отъ чиновницитѣ при Бюрото и кловетѣ му копира или позволи да се копира какъвъ да е прѣметъ, прѣдставенъ за маркиране, наказва се съ 20 до 200 л. глоба и се уволнява отъ длъжностъ.

Ощетенитѣ, въ такъвъ случай, има право да търси и обезщетение отъ длъжностното лице, което го е оврѣдило.

Чл. 43. Всички заловени прѣдмети безъ официалния знакъ, или съ подправенъ знакъ се конфискуватъ.

Чл. 44. Всички глоби и конфискувани прѣдмети оставатъ въ полза на хазната.

Чл. 45. Прѣдвиденитѣ въ настоящия законъ нарушения се констатираатъ съ актове, подлежащи на утвърждение отъ Министра на търговията и земледѣлието.

Утвърденитѣ актове могатъ да бждатъ обжалвани, въ срокъ отъ 15 дни отъ деня на съобщението, прѣдъ окръжния съдъ, като въззивна инстанция.

Глава VI.

Прѣходни разпоредби.

Чл. 46. Въ течение на една година отъ деня на влизането въ сила на настоящия законъ всички фабриканти, занаятчии и търговци на златни и сребърни прѣдмети трѣбва да прѣдставятъ тия прѣдмети за изпитване и маркиране въ нѣкое отъ контролнитѣ учрѣждения.

За изпитването и маркирането на тия прѣдмети ще се взема половина отъ прѣдвиденитѣ въ закона такси.

Чл. 47. Не се допускатъ златни и сребърни издѣлия, заварени отъ закона, когато е влѣзълъ въ сила, които сж съ титри по-долни отъ законнитѣ.

Чл. 48. Съ правилникъ ще се опрѣдлѣятъ подробноститѣ за прилагането на настоящия законъ."

Прѣдсѣдателтъ: Който приема изцѣло прочетения законопроектъ за контрола на златни и сребърни прѣдмети и на търговията съ тѣхъ, да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Ще пристѣпимъ къмъ слѣдующата точка отъ дневния редъ: трето четене законопроекта за измѣнение чл. 10 отъ закона за селскитѣ общини. Моля секретаря г. Момчиловъ да го прочете.

Секретарь Д-ръ И. Момчиловъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за измѣнение чл. 10 отъ закона за селскитѣ общини.

Членъ единственъ. Първата алинея на чл. 10 отъ закона за селскитѣ общини се измѣня така: Чуждитѣ подданици, живущи въ България, носятъ тежобитѣ, които се налагатъ на общинскитѣ членове, но не се ползватъ съ политически права — да бждатъ избиратели и избираеми — нито могатъ да държатъ питейни заведения и да купуватъ и владѣятъ недвижими имоти по селата. Ония чужди подданици, които сега иматъ недвижими имоти по селата, сж длъжни да приематъ българско подданство, като имъ се дава тригодишенъ срокъ, за да изпълнятъ нужнитѣ за това, споредъ закона за българското подданство, формалности.

Втората алинея на сѣщия членъ остава неизмѣнена."

Прѣдсѣдателтъ: Който приема изцѣло прочетения законопроектъ за измѣнение чл. 10 отъ закона за селскитѣ общини, да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Ще пристѣпимъ къмъ разглеждане слѣдующата точка отъ дневния редъ: второ четене законопроекта за прибавление въ закона за устройството на въоръженитѣ сили на Княжеството, още една глава, „VI. Интендантско вѣдомство“.

Моля докладчика г. Чакамаковъ да го докладва.

Докладчикъ Х. Чакамаковъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за прибавление въ закона за устройството на въоръженитѣ сили на Княжеството, къмъ отдѣлъ III, за устройството на отдѣлнитѣ вѣдомства, още една глава: „VI. Интендантско вѣдомство“ и за прибавление къмъ чл. 73 отъ сѣщия законъ още една буква: „И). По интендантското вѣдомство“.

Прѣдсѣдателтъ: Който приема прочетеното заглавие на законопроекта да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Докладчикъ Х. Чакамаковъ: (Чете)

„Глава VI.

Интендантско вѣдомство.

Чл. 1. Службата по домакинската часть въ войската се повѣрява на офицеритѣ отъ интендантското вѣдомство."

Прѣдсѣдателтъ: Който приема прочетения чл. 1 да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Докладчикъ Х. Чакамаковъ : (Чете)

„Чл. 2. Интендантското вѣдомство се попълва отъ офицери, които слѣдъ производството имъ въ първи офицерски чинъ сж прослужили най-малко три години въ строя въ офицерски чинъ и сж свършили специалнитѣ курсове по интендантската служба.“

Прѣдсѣдателтъ : Който приема прочетения чл. 2 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приема се.

Докладчикъ Х. Чакамаковъ : (Чете)

„Чл. 3. Офицеритѣ отъ интендантското вѣдомство се повишаватъ въ чинове по това вѣдомство на общо основание.

Офицеритѣ отъ интендантското вѣдомство при уволнението имъ въ запаса на армията се зачисляватъ по това вѣдомство и въ военно врѣме получаватъ назначение по интендантската служба.“

Прѣдсѣдателтъ : Който приема прочетения чл. 3 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приема се.

Докладчикъ Х. Чакамаковъ : (Чете)

„Чл. 4. Къмъ чл. 73 отъ закона за устройството на въоръженитѣ сили се прибавя още една буква: *И*) по интендантското вѣдомство.“

Прѣдсѣдателтъ : Който приема прочетения чл. 4 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приема се.

Докладчикъ Х. Чакамаковъ : Комисията, като разгледа този законопроектъ, съ съгласието на г. Военния министъръ, прибави още единъ новъ членъ: (Чете) „Чл. 5. Особено височайше утвѣрдено положение урежда службата и начина на функционирането на това вѣдомство.“

Прѣдсѣдателтъ : Който приема прочетения чл. 5, прибавенъ отъ комисията, да си вдигне ржката. (Болшинство) приема се.

Ще пристѣпимъ къмъ разглеждане слѣдующата точка отъ дневния редъ: първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за углавното сѣдопроизводство.

Моля секретаря г. Д-ръ Момчиловъ да го прочете.

Секретаръ Д-ръ И. Момчиловъ : (Чете)

„Д о к л а д ъ

до XIII-то обикновено Народно събрание.

Г-да народни прѣдставители,

Между разпоредданията на чл. 43 отъ сѣдопроизводството по углавни дѣла, които сж подсѣдни на мировитѣ сѣдии и чл. 220 отъ углавното сѣдопроизводство, съществува едно противорѣчие, а именно: споредъ първия законъ противъ обвиняеми въ прѣстѣпни дѣяния, които се наказватъ съ тъмниченъ затворъ, най-леката мѣрка за неотклонение може да бѣде поржчителство, а споредъ втория —

въ сжщитѣ случаи може да се вземе подписа. Сжществуването на такова противорѣчие въ два закона по една и сжща материя не може да се остави и трѣбва да се отстрани, като се приеме еднакво правило въ двата случая.

Когато извѣстно прѣстѣпление се изврѣшва нѣколко пѣти по навикъ, мѣрката за неотклонение остава безъ всѣкакво значение, защото прѣстѣпникътъ има всички интересъ да се отклони отъ сѣдебното дирене, слѣдъ като изврѣши нѣколко еднородни прѣстѣпления или едно и сжщо нѣколко пѣти. По тази причина най-подходящата въ случая мѣрка се явява прѣдвидената въ чл. 222 отъ углавното сѣдопроизводство, въ каквѣто смисълъ и трѣбва да се допълни този членъ.

Допустимостта на поржчителство за обвиняемитѣ, необезпечено съ никакви имоти, е породило почти въ всѣки градъ извѣстна категория хора, по професия поржчители за обвиняемитѣ срѣщу доста добри възнаграждения. Понеже тѣ въ сжщностъ не поематъ никаква отговорностъ, защото доказателството, че тѣ притежаватъ извѣстни имоти, не съставлява още доказателство, че съ тѣзи имоти се обезпечаватъ даваното отъ тѣхъ поржчителство, тѣ съ много голѣма готовностъ ставатъ поржчители за всѣкого, който имъ заплати едно добро възнаграждение. Подобна експлоатация не трѣбва да се търпи и се явява нужда да се постанови, щото поржчителтъ да обезпечи изпълнението на задължението си съ имотъ, свободенъ отъ запрѣщение, който да се вписа въ запрѣтителната книга. Въ таквѣт, именно, смисълъ се допълня чл. 225 отъ углавното сѣдопроизводство.

Моля, прочее, XIII-то обикновено Народно събрание да разгледа и гласува приложения тукъ законопроектъ за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за углавното сѣдопроизводство.

София, ноември 1906 г.

Съ почитание:

Министъръ на правосѣдието: К. Панайодовъ.

Законопроектъ

за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за углавното сѣдопроизводство.

§ 1. Чл. 220 се измѣнява така:

Противъ обвиняеми въ прѣстѣпление, което се наказва съ глоба или запиране, най-леката мѣрка за неотклонение може да бѣде подписа.

Противъ обвиняеми въ прѣстѣпление, което се наказва съ простъ или врѣмененъ строгъ тъмниченъ затворъ, най-леката мѣрка за неотклонение може да бѣде поржчителство.

§ 2. Първата алинея на чл. 221 се отмѣнява.

§ 3. Къмъ чл. 222 се прибавятъ слѣдующитѣ думи: „а така сжщо и противъ обвиняемъ, който, слѣдъ пуцането му на свобода, подъ залогъ или поржчителство, е изврѣшилъ сжщото или еднородно прѣстѣпление.“

§ 4. Къмъ чл. 225 се прибавя слѣдующата алинея:

Поръчителтъ обезпечава изпълнението на взетото отъ него задължение съ недвижими имоти, свободни отъ запрѣщение, които се вписватъ въ заповѣстната книга.“

Прѣсѣдателтъ: Който приема по принципъ прочетения законопроектъ, да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Д. Милковски: Прѣдлагамъ да стане сега и второто му четене.

Прѣсѣдателтъ: Има прѣдложение да стане веднага и второто четене на този законопроектъ. Който приема това прѣдложение да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Моля секретаря г. Д-ръ Момчиловъ да го догладва.

Секретаръ Д-ръ И. Момчиловъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за углавното сждопроизводство.“

Прѣсѣдателтъ: Който приема прочетеното заглавие на законопроекта да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Секретаръ Д-ръ И. Момчиловъ: (Чете)

„§ 1. Чл. 220 се измѣнява така:

Противъ обвиняеми въ прѣстѣпление, което се наказва съ глоба или запитване, най-леката мѣрка за неотклонение може да бѣде подписа.

Противъ обвиняеми въ прѣстѣпление, което се наказва съ простъ или врѣмененъ строгъ тъмничевъ затворъ, най-леката мѣрка за неотклонение може да бѣде поръчителство.“

Прѣсѣдателтъ: Който приема прочетения § 1 да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Секретаръ Д-ръ И. Момчиловъ: (Чете)

„§ 2. Първата алинея на чл. 221 се отмѣнява.“

Прѣсѣдателтъ: Който приема прочетения § 2 да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Прѣсѣдателъ: Д-ръ П. Гудевъ.

Подпрѣсѣдатели: { **Д. Петковъ.**
И. Халачовъ.

Секретаръ: Д-ръ И. Момчиловъ.

Началникъ на Стенографското бюро: Т. Гължбовъ.

Секретаръ Д-ръ И. Момчиловъ: (Чете)

„§ 3. Къмъ чл. 222 се прибавятъ слѣдующитѣ думи: „а така сѣщо и противъ обвиняемъ, който, слѣдъ пуцането му на свобода, подъ залогъ или поръчителство, е извършилъ сѣщо или еднородно прѣстѣпление“.

Прѣсѣдателтъ: Който приема прочетения § 3 да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Секретаръ Д-ръ И. Момчиловъ: (Чете)

„§ 4. Къмъ чл. 225 се прибави слѣдующата алинея:

Поръчителтъ обезпечава изпълнението на взетото отъ него задължение съ недвижими имоти, свободни отъ запрѣщение, които се вписватъ въ заповѣстната книга.“

Прѣсѣдателтъ: Който приема прочетения § 4 да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Съ това се изчерпва дневниятъ редъ за днешното засѣдание.

Споредъ правилника, ще имаме засѣдание въ петъкъ.

Г-нъ министъръ-прѣсѣдателтъ има думата.

Министъръ-прѣсѣдателъ Д. Петковъ: Прѣдлагамъ да има засѣдание утрѣ — въ четвъртъкъ. Както знаете, има едно запитване, отправено къмъ г. Министра на финанситѣ, на което ще отговори утрѣ. Тѣй щото на първо мѣсто на дневенъ редъ за утрѣ, ще моля да се тури това запитване; подиръ него да се тури третото четене на тия два законопроекта, които сега минаха на второ, и да се турятъ на първо четене: сега внесениятъ законопроектъ отъ Министерството на войната, за измѣнение чл. 78 отъ закона за въоръженитѣ сили на Българското Княжество и законопроектътъ за разпрѣдѣление околицитѣ на избирателни околии и секции, за да може да се приеме на първо четене и да отиде да се разгледа въ комисията.

Прѣсѣдателтъ: Който приема да имаме засѣдание утрѣ, съ прѣдложения дневенъ редъ отъ г. министра-прѣсѣдатели, да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приема се.

Засѣданието се вдига.

(Вдигнато въ 3 ч. и 20 м. слѣдъ пладне.)